Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
22.11.2022
Dnro/Dnr
TRAFICOM/546542/03.03.01/2022
Viite/Referens
Asiantuntijapyyntönne 16.11.2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden liikenteenalan lakien muuttamisesta (HE 263/2022 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle eräiden liikenteenalan lakien muuttamisesta (263/2022 vp). Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja kannattaa hallituksen esitykseen sisältyviä lainmuutosehdotuksia sellaisinaan. Muutosehdotukset liittyvät pääosin eri liikenteenalan EU-säädösten täytäntöönpanoon. Virasto voi eri muutosehdotusten osalta lyhyesti esittää seuraavat huomiot:

Maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan riskiluokittamiseen sekä ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttämiseen maanteiden tavaraliikenteessä liittyvät muutokset: Kuljetusyritysten riskiluokitteluun, ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttämisestä tavaraliikenteeseen annetun direktiivin muutoksen kansalliseen implementointiin sekä eräiden dokumenttien (kuljettajatodistus sekä ajoneuvon vuokraamista koskevat asiakirjat) hankkimisen ja esittämisvelvollisuuden sanktiointiin liittyvät lakimuutokset virasto näkee tarpeellisina ja perusteltuina, eikä näe niissä tämän lisäksi muuta erityistä lausuttavaa.

Merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusta koskeva uusi direktiivi: Merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusta koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/106/EY on muutettu voimassaoloaikanaan useita kertoja ja huomattavilta osin. Muutosten runsaus on johtanut direktiivin vaikeaselkoisuuteen, ja direktiivi päädyttiin kodifioimaan. Uusi direktiivi sisältää koonnin vanhasta direktiivistä ja siihen tehdyistä muutoksista. Muutokset ovat teknisiä. Vähimmäiskoulutusdirektiivi on EU-tason täytäntöönpanosäädös Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) kansainväliselle merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevalle vuoden 1978 yleissopimukselle. Kansallisessa lainsäädännössämme muutos näkyy ainoastaan direktiivin numeron muutoksena. Virastolla ei ole täydennettävää hallituksen esitykseen.

Matkustaja-aluksen henkilöluettelolain muutos: Henkilöluettelolain muutoksen tavoitteena on kumota direktiivin salliman siirtymäajan päättyessä tarpeettomiksi käyneet säännökset.

Merenkulun ympäristönsuojelulaki: Lakia esitetään täydennettäväksi alusjätedirektiivin mukaisella koulutusvelvoitteella.

Aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muutokset:

Aluksenmittausta koskevien muutosten tavoitteena on suomalaisten alusten aluksenmittausten helpottaminen sekä vaativien aluksenmittausten saatavuuden turvaaminen tulevaisuudessa. Tarkoituksena on, että hyväksytyt luokituslaitokset voisivat suorittaa suomalaisten alusten aluksenmittauksia samalla tavalla kuin nimetyt aluksenmittaajat nykyisen lainsäädännön puitteissa. Muutoksen myötä jatkossa olisi mahdollista sopia yksittäistapauksissa myös siitä, että hyväksytty luokituslaitos voisi myöntää suomalaisen aluksen mittakirjan. Lakiin lisättäisiin selkeyden vuoksi myös erillinen maininta siitä, että hyväksytyt luokituslaitokset voisivat myöntää suomalaisille aluksille Suezin ja Panaman kanavan mittakirjoja, jotka eivät perustu kansainvälisiin yleissopimuksiin vaan kanavaviranomaisten omiin sääntöihin.

Losseja koskevan muutoksen osalta Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että esitetyllä muutoksella rajattaisiin lain soveltamisalan ulkopuolelle yksityistielossit sekä muut lossit, jotka eivät ole maantien osia. Näihin losseihin ei niiden käytön luonteen ja liikennöintialueen vuoksi ole tarkoituksenmukaista soveltaa lain vaatimuksia. Maantielossien osalta vaatimustasoa on jo kevennetty liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa. Liikenne- ja viestintävirasto ei ole käytännössä puuttunut siihen, ettei näitä aluksia ole katsastettu lasti- tai matkustaja-aluksiksi, eikä sitä voida myöskään pitää tarkoituksenmukaisena. Virasto on jo aiemmissa yhteyksissä nostanut esille tarpeen losseja koskevan sääntelyn kokonaisvaltaiselle tarkastelulle ja nykyaikaistamiselle. Hallituksen esityksessä 237/2021 eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi todetaankin, että Liikenne- ja viestintäministeriössä on tunnistettu tarve ja päätetty käynnistää erillinen valmistelu losseja koskevaa sääntelyn laajemmaksi tarkastelemiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto on esittänyt, että hanke olisi ajoitettava niin, että sen mukanaan tuomat muutokset lossien liikennöintiedellytyksiin olisi mahdollista huomioida Meri-Suomen lossien kilpailutuksessa, joka viraston tietojen mukaan on tarkoitus järjestää vuoden 2023 aikana.

Pipsa Eklund
johtaja, Liikennejärjestelmäpalvelut

Matti Mämmi
erityisasiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 22.11.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.